

Genderofficier bij de OVSE

STEFAN STEYAERT

Majoor Stefan Steyaert werkt momenteel in de Cel Controle & Evaluatie van de Koninklijke Militaire School. Tussen augustus 2009 en augustus 2010 werd hij door België ter beschikking gesteld van het Secretariaat van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa te Wenen.

131

L'Organisation pour la sécurité et la coopération en Europe (OSCE) a développé, au fil des années, une politique en matière d'égalité des chances et plus particulièrement dans la mise en œuvre des principes de la résolution 1325 des Nations unies sur les femmes, la paix et la sécurité. Cette résolution a fêté son dixième anniversaire en 2010. Au niveau du Secrétariat de l'OSCE à Vienne, la section de l'égalité des chances (Gender Section) veille sur l'intégration des principes dans toutes les activités de l'OSCE.

In februari 2009 keurde de Ministerraad het Belgische actieplan voor de implementatie van Resolutie 1325 “Vrouwen, vrede en veiligheid” van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties goed. Dit nationale actieplan werd voorbereid door een interdepartementale werkgroep (met o.a. vertegenwoordigers van de FOD Buitenlandse Zaken, FOD Justitie, FOD Binnenlandse Zaken en het Ministerie van Defensie) en bevatte beleidslijnen en concrete acties om de principes van de Resolutie in de praktijk om te zetten. Eén van de acties bestond erin om aan internationale organisaties *genderexperts* ter beschikking te stellen om zodoende aan deze organisaties toe te laten de Resolutie op alle niveaus uit te voeren. Vanuit mijn toenmalige functie als hoofd van de Ondersectie ‘Organisatiecultuur’ van HRP-M (die, onder andere, verantwoordelijk is voor de implementatie van het gelijke-kansenbeleid) werd mijn kandidatuur door Buitenlandse Zaken aanvaard en werd ik door België voorgedragen voor de functie van *Gender Officer* bij het Secretariaat van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking (OVSE) in Wenen.

Na het doorlopen van de selectieprocedure en het afsluiten van een protocolakkoord tussen de departementen van Buitenlandse Zaken en Defensie, nam ik op 2 augustus 2009 mijn functie op bij de OVSE.

De OVSE heeft, als grootste regionale veiligheidsorganisatie, de principes van Resolutie 1325 en van *gender mainstreaming* omgezet in een aantal ministeriële besluiten (*Ministerial Council decisions*), die de ruggengraat vormen van het beleid ter zake.

Mijn taak binnen de *Gender unit*, onder toezicht van de *Senior Gender Adviser*, bestond erin om de OVSE te ondersteunen bij de realisatie van al haar engagementen m.b.t. *gender mainstreaming* en dit in de eerste dimensie van het OVSE- veiligheidsconcept. Deze eerste dimensie, ook wel de politiek-militaire dimensie genoemd, behelst activiteiten in de domeinen van de *Security Sector Reform (SSR)*, terrorismebestrijding, wapencontrole en conflictpreventie.

Mijn werk als *gender officer* bestond erin om, in samenwerking met alle actoren van het secretariaat en 'op het terrein', d.w.z. in de 18 missies (*Field operations*) die de OVSE heeft ontplooid, de hierboven vermelde principes in daden om te zetten. In de praktijk resulteerde dit mandaat in een zeer gevarieerd takenpakket. Een deel van mijn activiteiten bestond in het meewerken aan het opstellen van beleidsdocumenten, concepten en handleidingen en het verstrekken van advies over projectvoorstellen. Dit gebeurde in de meeste gevallen door rechtstreeks contact met de *thematic units*, zoals de *Strategic Police Matters Unit (SPMU)*, de *Action against Terrorism Unit (ATU)* of het *Crisis Prevention Centre (CPC)*, dat instaat voor de dagelijkse opvolging van de OVSE-operaties.

Een ander deel van mijn taken bestond erin allerlei activiteiten te organiseren in de schoot van OVSE-beslissings- of consultatieve organen, zoals het *Forum for Security Co-operation* of het *Security Committee* om meer draagvlak te creëren voor *gender mainstreaming* en,

waar mogelijk, fondsen te verwerven voor het uitvoeren van projecten buiten het OVSE-budget. Een laatste luik van mijn taken bestond in het adviseren en ondersteunen van specifieke projecten in de OVSE-missies ter plaatse. Zo heb ik bijvoorbeeld de gelegenheid gehad een voorafgaande analyse (*gender assessment*) te maken voor de OVSE-missies te Yerevan (Armenië) en Bishkek (Kirgizië) in het kader van politiehervormingsprogramma's. Deze analyse omvatte gesprekken met verschillende actoren, zoals de directie van de lokale politieacademie, vertegenwoordigers van de betrokken ministeries en van de politie, buurtcomités en niet-gouvernementele organisaties.

ENKELE PERSOONLIJKE BESCHOUWINGEN

Werken in een (niet-militaire) internationale organisatie is een zeer interessante en verrijkende ervaring. Als militair zijn we gewend aan een bepaalde manier van werken, die we als vanzelfsprekend ervaren. Door haar aard en haar activiteiten onderscheidt de OVSE zich duidelijk van andere organisaties. Beslissingen binnen de OVSE worden genomen in consensus. Aangezien de organisatie 56 *Participating States* omvat (*From Vladivostok to Vancouver*, zoals de OVSE het soms zelf zegt), hoeft het dan ook geen betoog dat het besluitvormingsproces in een dergelijke context niet altijd 'rechtlijnig' kan worden genoemd en een eigen dynamiek kent.

Waar de promotie van *gender mainstreaming* in een 'normale' context reeds veel lobbywerk en interne marketing vereist, krijgt zij in de multiculturele context van de OVSE een bijkomende dimensie. Dit manifesteert zich op het niveau van het Secretariaat in Wenen (met medewerkers uit een groot deel van de lidstaten van de OVSE), op het niveau van het werk met de delegaties van de OVSE-lidstaten (in 2009 verzekerde Griekenland het roterend voorzitterschap van de OVSE; in 2010 viel Kazakstan deze eer te beurt; actueel neemt Litouwen deze functie waar) tot op het niveau van de contacten en de activiteiten met de OVSE-missies in de Balkan, in Oost-Europa of in Centraal-Azië en lokale organisaties. Het is zeer interessant om te observeren hoe de thematiek *gender* zich op een zeer verscheiden wijze ontwikkelt en het is uitermate uitdagend om naar manieren te zoeken om hierop in te spelen door de keuze van een gepaste strategie.

□